

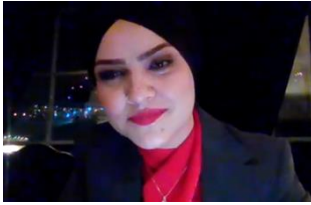
گزارش مختصر از کنفرانس سالانه فارو

بی پناهی پناهجویان افغان و وضع فاجعه بار حقوق بشر در افغانستان

«به مناسبت روز جهانی حقوق بشر»

مورخ ۹ دسمبر ۲۰۲۳

فدراسیون سازمانهای افغانهای مقیم اروپا (فارو)، به سلسله کنفرانس های سالانه خویش، امسال کنفرانس " بی پناهی پناهجویان افغان و وضع فاجعه بار حقوق بشر در افغانستان" را بتاريخ ۹ دسمبر ۲۰۲۳ بصورت آنلاین برگزار کرد. درین کنفرانس علاوه بر نمایندگان نهاد های عضو فارو، شخصیت های مستقل و نماینده های برخی نهاد های افغانی مستقر در اروپا، ایالات متحده و کانادا اشتراک داشتند. کنفرانس، بر علاوه سخنرانی ها، حاوی چهار ورکشاپ پیرامون بحران حقوق بشر در افغانستان و جوانب مختلف دشواری ها و بی پناهی افغانها در خارج از مرز ها و وظایف افغانهای مقیم خارج بود. در اینجا گزارش مختصری در مورد جریان کنفرانس خدمت شما تقدیم میگردد:

کنفرانس طبق برنامه حوالی ساعت شش شام با پخش آهنگ (دازمونیر زیبا وطن) از استاد اولمیر آغازیافت. سپس گوینده کنفرانس بانومینه رفیق فعال شناخته شده حقوق بشر مقیم ناروی، بعد از گفتن خوشامدید به اشتراک کنندگان و معرفی مختصر خود و برنامه کنفرانس، تذکر دادند که گفته های سخنرانان الزاماً بیانگر مواضع فارو نمی باشند. سپس بانو مینه رفیق از آقای علی دلیری رئیس فارو خواهش نمود تا کنفرانس را رسماً افتتاح نماید.

آقای دلیری با اظهار امتنان از تشریف آوری اشتراک کنندگان به ایشان خیرمقدم گفته، ابراز داشت که این بیست و سومین کنفرانس سالانه فارو میباشد که طی ۲۳ سال گذشته بعد از تاسیس فارو برگزار میگردد. آقای دلیری گفت بحث پناهجویی و داعیه حقوق بشر را با هم مرتبط دانسته اضافه نمودند که تاریخچه پناهندگی حکایت از بیجا شدن ها و پناه جوئی انسان هایی دارد که امنیت و حقوق بشری شان از اثر جنگها، انقلابها و کشمکش های سیاسی نقض شده، ناگزیر به فرار از کشورهای خود به سمت مناطق امن شده اند. ضرورت حمایت از پناهجویان از همین جا نشأت میکند. کنوانسیون ۱۹۵۱ ژنیو پناهندگی را تعریف نموده و حقوق پناهندگان را تعیین کرده است. طی بیش از ۴ دهه جنگ افغانها پیوسته در صدر لیست پناهجویان کمیساری عالی ملل متحد برای پناهندگان قرار داشته اند. سپس محترم دلیری کنفرانس فارو را به امید غنای بحث ها و یافتن راه حل ها رسماً افتتاح نمودند.

متعاقباً از آقای انجنیر شعیب لعلی دعوت شد تا از نام کمیته حقوق بشر فارو صحبت مختصری به ارتباط روز جهانی حقوق بشر بنمایند. آقای لعلی گفت متأسفانه باز هم روز جهانی حقوق بشر را شرایطی تجلیل میکنیم که بحران حقوق بشر در افغانستان عمیق تر از سال پار است. در این روز تأکید ما براینست که روزه های امید را فقط با مبارزه میتوان باز کرد. اصطلاح اپارتایدجنسیتی برای نخستین بار در نتیجه عملکرد و فرامین طالبان در قاموس حقوقی جهان جا باز کرده است. کوشش فعالان حقوق بشر اینست که این اصطلاح در اسناد حقوق جهانی راه یافته و بحیث جنایت علیه بشریت تعریف گردد. راه حل اساسی برای رفع بحران حقوق بشر ایجاد یک حکومت مردمی و انتخابی میباشد که منبع قدرت آن مردم باشد و به خواستهای مردم توجه داشته باشد.

بعداً گوینده کنفراس از سخنران نخست یعنی آقای داکتر هاشم دانش فعال مدنی و حقوق بشر را در دعوت نمود تا سخنرانی اش تحت عنوان «بحران حقوق بشر در افغانستان و مشکلات بیجاشدگان داخلی» ارائه نماید. داکتر دانش در مقدمه سخنانش به موجودیت ۱۱۰ میلیون انسان در جهان اشاره کرد که در نتیجه جنگهای نیابتی که با انگیزه های اقتصادی برپا میشوند، ناچار به ترک خانه و کاشانه شان شده اند. محترم دانش گفتند، از این تعداد صرف ۳۵ میلیون نفر در کشورهای امن جابجا شدند و بقیه یا در داخل مرز های کشور خود یا در کشورهای همجوار در شرایط دشوار و عدم دسترسی به نیازمندی های اولیه غذایی، صحتی، تعلیمی و کار زندگی میکنند. بعد از آرامش نسبی سالهای متعاقب تحولات ۲۰۰۱ عده زیادی از افغانها بوطن بر گشتند. ولی با بالا گرفتن مجدد جنگ، عودت پناهجویان متوقف شد و با شدت گرفتن جنگ در ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ تعداد زیادی از بیجا شدگان داخلی جدید، در شهر های بزرگ و نواحی همجوار آن تجمع کردند. محترم داکتر دانش گفتند، علاوه بر جنگها گاهی آفات طبیعی چون خشکسالی و در برخی حالات حادث شدن تشنجات قومی نیز باعث بیجا شدن های داخلی میگردد. افغانستان میلیونها کوچی دارد که اینها هم بخاطر نداشتن مسکن معین از دسترسی به تعلیم، خدمات صحتی، کار و سایر ضروریات اولیه زندگی محروم بوده و هیچ زمامداری تا اکنون کوشش معنی دار برای حل مسئله کوچی ها نکرده است. در قسمت راه حل برای این مشکلات، داکتر دانش ابراز داشت که یگانه راه حل اساسی ایجاد یک حکومت واقعاً مردمی از طریق روشنگری، فاصله گرفتن از تیکه داران قومی است. ایجاد انسجام توسط روشنفکران و نهاد های پناهندگان کشور های مختلف است میتواند ما به اتحاد و در نهایت به هدف برساند.

خانم ملکه هاشمی فعال حقوق زن که سابقه طولانی در بخش معارف زنان در ولایت هرات دارند، سخنران بعدی کنفرانس بوده از طرف بانو مینه رفیق دعوت شدند تا سخنرانی شان را مورد «بحران حقوق زنان و کودکان در افغانستان و پیوند آن با مهاجرت مردم» ایراد کنند. بانو هاشمی سازش دوحه را از قبل تعیین شده دانسته اضافه نمود که ممکنست این سازش امیال کشور های دخیل در افغانستان را بر آورده باشد اما برای زنان و اطفال افغانستان بحران حقوق بشری حادی را بوجود آورد که باعث مهاجرت میلیونها نفر از کشور شد، دول خارجی که مردم افغانستان را تنها گذاشتند ۱۵۰۰۰۰ هموطن متخصص ما را طبق پلان مطروحه شان از وطن بیرون نمودند. طالبان نیم نفوس کشور را فلج کردند و مصمم به حذف کامل زنان از زندگی اجتماعی اند. در قسمت راه حل خانم هاشمی گفت: «باید سکوت را بشکنیم. برای رعایت حقوق بشر متحداً مبارزه کنیم. منتظر کمک های ملل متحد و جامعه جهانی نباشیم».

و آنگاه از آقای داکتر زمان ستانیزی، استاد عرفان در پوهنتون پاسفیکای کالیفرنیا و استاد علوم سیاسی در یونیورسیتی دولتی کالیفرنیا خواسته شد تا سخنرانی شان را ایراد کنند. داکتر ستانیزی در سخنان خود تحت عنوان «مشکلات مهاجرین افغان در کشورهای منطقه و فرار از اسلامگرایی» پدیده هجرت را از دیدگاه روحانی و یکتاپرستانه مورد بررسی قرار دادند. داکتر ستانیزی گفت: «گاه زورمندان در شهوت قدرت زندگی را برای مردم به جهنم تبدیل میکنند. هجرت قرار است برای زندگی کردن یعنی رسیدن به کمال انسانیت باشد. محمد از مکه به یثرب هجرت کرد و آنرا به مدینه مبدل ساخت. اما بعد از رحلت او، ائین اش را فرقه گرایان پارچه کردند و با امتزاج اسلام با سیاست اسلامگرایی را ایجاد کردند. اسلامگرایان امروز در پاکستان و ایران بخود پسوند اسلامی داده و حکام اسلام گرای ترکیه به اذیت و اخراج اجباری پناهجویان افغان دست میزنند. مردم ما که از اسلامگرایی حاکم در کشورشان فرار میکنند، از بد حادثه به یکی از این کشور ها میروند، بدترین مظالم را همین کشور های که پیوند اسلامی دارند بر مهاجرین و پناهجویان روا میدارند. داکتر ستانیزی اضافه کرد: اسلام طالبان اسلامی نیست که محمد آنرا تهداب گذاری کرد. اگر منظور از برگشت به شریعت تأسیس حکومت اسلامی باشد، این در اسلام کاملاً منع شده است. در قسمت راه حل استاد ستانیزی ابراز داشتند که راه حل اصلاح بنیادی دنیای اسلام است. زیرا جهان اسلام در قرن ۱۴ هجری چنان با نام اسلام جفا میکنند که مردم از اسلامگرایی فرار میکنند زیرا کشور های همسایه انسانیت خود را در کشوریت خویش از دست داده اند.

بعداً بانو مینه رفیق رشته سخن را به خانم بلقیس روشن فعال شناخته شده حقوق زن و حقوق بشر، سابق عضو و رئیس شورای ولایتی، عضو انتخابی سنا و عضو ولسی جرگه داد تا بیانیه خود را در رابطه با مشکلات زنان در داخل کشور را به سمع حضار برساند. خانم روشن با ارائه یک تصویر تاریخی از بحران حقوق بشر از آغاز این بحران در فردای کودتای بدفرجام ثور ۱۳۵۷ و شش جدی تا وحشتی که در جریان جنگهای قدرت تنظیمی با مثالهای تاریخی یاد آوری و اضافه نمود که طالبان بعد از کسب قدرت

بار اول و دوم جنگ را علیه زنان آغاز کردند زیرا از زنان هراس دارند. زیرا میدانند که زنان سازش نمیکنند، به پول خود را نمی فروشند. خانم روش ابراز نمود که در رژیم قبلی نیز حقوق زن پامال بود. برای رهایی زن کار نمیشد بلکه از زنان در ارگانهای دولتی بحیث «زینت المجلس» استفاده میشد. اما اکنون زنان از زندگی اجتماعی کاملاً حذف شده اند. زنان با وصف آنکه زیر فشار شدید طالبان قرار دارند، مقاومت و مبارزه میکنند. صد ها هزار طفل در جاده ها دست فروشی میکنند، اما طالبان در روز های اول اعلام نمودند که «رزق دادن به بنده کار پرودگراست. ما امنیت تان را میگیریم». در قسمت راه حل خانم روشن گفتند: اتحاد و همبستگی همه مردم، نخوردن فریب تبلیغات قومی و ملیتی، محاکمه همه جنایتکاران در محاکم ملی و بین المللی و ایجاد حکومتی که مبنی بر سکیولاریسم و عاری از بنیاد گرایی باشد. بانو مینه رفیق با تشکر از بانو بلقیس روشن از داکتر اسحق اتمر داکتر درشته دیپلوماسی و آستاد پوهنتون در آلمان را که آخرین سخنرانی کنفرانس بودند دعوت به سخنرانی نمودند.

عنوان سخنرانی داکتر اتمر «مشکلات پناهجویان افغان در اروپا و وظایف ما» بود. آقای اتمر گفتند مهاجرتها همیشه در جوامع بشری وجود داشته و امتزاج فرهنگها باعث پرورش تمدن های بزرگ شده است. تاریخ اروپا هم شاهد این انکشافات میباشد. مهاجرتهاى افغانها بعد از کودتای ثور و تجاوز شوروی آغاز شد. اما در پهلوی آلام و مشکلات، هر مهاجرت جوانب مثبت هم دارد. ایجاد ظرفیتهای در جوامع مهاجر یکی از این نتایج مثبت است. آخرین سیل موج بزرگ مهاجرت بعد از بقدرت رسیدن مجدد طالبان آغاز یافت. بیشترین مشکلات را پناهجویان افغان در پاکستان و ایران دارند. مقامات این

دو کشور همسایه صد ها هزار پناهجوی افغان را رد مرز میکنند. زندانی و لت و کوب میشوند. اما افغانهایی که از راه های غیر قانونی به اروپا می آیند و از بلغاریا، بوسنیا و کرواسی عبور میکنند نیز زندان کشورهای مختلف و لت و کوب را تجربه میکنند. نارسائی ها در سیستم پناهندگی و اسکان هم در اروپا وجود دارد. در قسمت اخیر داکتر اتمر به راه حل پرداخته و گفت: باید صدای خود را و آدرس خود را واحد سازیم. از تفرقه بپرهیزیم و بدور منافع ملی تعریف شده جمع شویم. نهاد های افغانها چون فارو میتوانند نقش تسهیل کننده در زمینه داشته باشند. تا وحدت نظر بوجود نیوریم راه برون رفت را پیدا کرده نمی توانیم.

خانم مینه رفیق در ختم سخنرانی ها بالای وحدت همه نهاد ها و نیرو ها تأکید کرده گفت: وزارت خارجه ناروی به ما میگوید که در افغانستان آرامی است. من گفتم شاید آرامی نسبی باشد، اما ما آزاد نیستیم. ما زنان و روشنفکران باید بخاطر بیرق و نام کشور خود را چندپارچه نکنیم. رهبران خوب تعیین کنیم که ما را نفروشدند. و با اتحاد خود را به نیروی غیر قابل انصراف انکشاف دهیم.

قبل از آغاز بحث و رکشاپ ها، محترم دلیری رئیس فارو اعلام کرد که برای تدوین قطعنامه کمیته ای که از جانب فارو آقای احمدراتب فقیری در آن عضویت خواهد داشت تشکیل میدهم. سایر دوستان علاقمند هم میتوانند در این کمیته عضو شوند. آقایان صبور زمانی مسؤل خانه فرهنگ در برلین و آقای داکتر هدایت از انگلستان خواستار سهیم شدن در این کار و اخذ کاپی مسوده قطعنامه شدند.

سپس ورکشاپ های چهارگانه ذیل آغاز به کار کردند:

- بحران حقوق بشر در افغانستان و مشکلات بیجاشدگان داخلی
- بحران حقوق زنان و کودکان در افغانستان و پیوند آن با مهاجرت مردم
- مشکلات مهاجرین افغان در کشورهای منطقه و فرار از اسلامگرایی
- مشکلات پناهجویان افغان در اروپا و وظایف ما

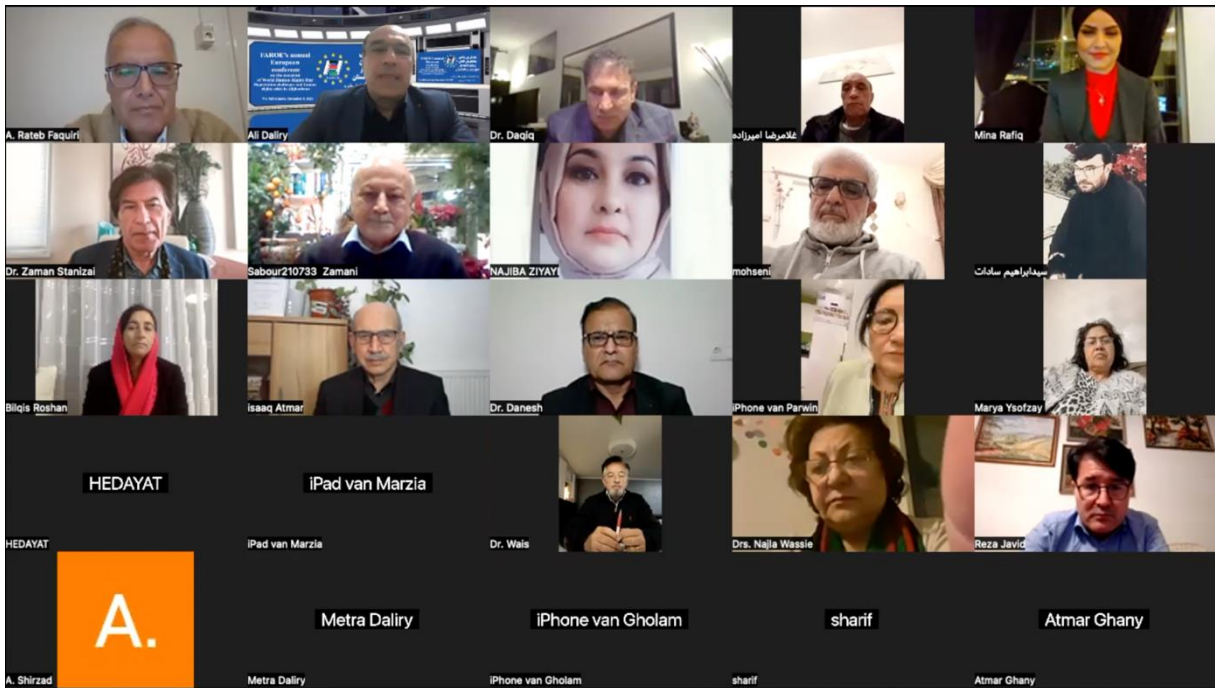

بعد از ختم کار کنفرانس ها، از نتایج کار هر ورکشاپ در اجلاس عمومی گزارش داده شد. محتوی این بخش در قطعنامه کنفرانس فارو انعکاس یافته است. جمعبندی کنفرانس توسط محترم کریم پیکار پامیرمؤرخ، شاعرو نویسنده چیره دست مقیم کانادا صورت گرفت. محترم پیکار در جمعبندی فشرده خود از عبارات و مفاهیم اساسی مطرح شده به شرح ذیل یاد آوری کردند:

- تأکید بر ارتباط متقابل حقوق بشر و پناهندگی توسط محترم دلیری
- تأکید بالای اصطلاح «آپارتاید جنسیتی»، هفت ثورنقطه آغاز بحران حقوق بشر است اما آغاز نقض حقوق بشر نیست در اظهارات محترم لعلی
- راه حل دولت مردمی و مترقیست، در اظهارات محترم دانش
- راه حل اعتماد سازی است. از اظهارات خانم هاشمی
- مفهوم انسانیت در اسلام موجود است و حاکمان باید آنرا رعایت کنند، به زبان انسانیت با مردم حرف بزنند، از اظهارات محترم ستانیزی
- ادامه مبارزه در خارج از کشور برای آگاهی مردم اروپا و زیاد ساختن فشار آنها بالای دولتهایشان، لازمست پشتیبانی از زنان معترض از اظهارات خانم روشن
- نسل جوان که در کنار والدین شان مهاجر شده اند دستاورد های خوب علمی دارند، از اظهارات محترمه هاشمی

- باید آنانی را که اکنون پشت میله های زندان اند از زیاد نبریم. از اظهارات داکتر اسحق اتمر
- نباید منتظر خارجی ها باشیم.
- نماینده های واقعی ملت چتر واحدی را بوجود آورند اظهارات محترم پیکار

محترمه مینه رفیق فعال حقوق بشر با تشکر از فارو، آقای دلیری و سخنرانان ختم کنفرانس را اعلان ورشته سخن را برای آخرین کلام به محترم دلیری سپرد. محترم دلیری بعد از تشکر از بانو مینه رفیق، اعضای بورد مشورتی فارو و اعضای هیأت مدیره که در برگزاری کنفرانس سهیم بودند ابراز سپاس نموده و در اخیر به پخش کلم ویدیویی معرفی کتاب «۲۰ سال فارو» که دربرگیرنده اسناد منتشره و فعالیتهای فارو از تأسیس تا سال ۲۰۲۰ است، پرداخت. این کتاب را علاقمندان میتوانند در برابر قیمت معینه بدست آورند.
(ختم گزارش)

فدراسیون سازمان های افغانهای مقیم اروپا (فارو)

